

UFỌK-ABASI EMI AKANAMDE PAUL ENEMESIT

Ñwed Mbon Philippi 1:1-7, 27-30; 2:1-30.

ỌYỌHỌ UKPEP-ÑKPỌ 405

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Mbufo kpukpru enyene esit kiet, ekop mbòm ye kiet eken, etie ima-ima nte nditọ-ete, enyene mfeferesit, enyuñ esuhọre idem” (1 Peter 3:8).

Isań Ukwọrọ-Ikọ Nnọ Mme Idut (Gentile)

Paul, owo-mbet ekedi ọkwọrọ-ikọ nnọ mme Idut. Enye ekedi Jew ke idemesie, edi Abasi ọkọnọ enye saña-saña ikot ndika ñkọkwọrọ ikọ Abasi nnọ mme “erọñ efen.” Ikot Eti-mbuk enyene owo kiet kiet: Owo ekededi eke amade ekeme ndidi ndibọ mmọñ uwem ke ikpikpu. Abasi oyom kpukpru owo ke kpukpru ebiet ekop etop Eti-mbuk man ekeme ndinyaña mmọ edieke mmọ emekede.

Okoneyo kiet ke isań ukwọrọ-ikọ Paul ọyọhọ ikaba, enye ama okut ñkukut. Owo Macedonia kiet akada okot enye ete “Be di ke Macedonia, dinyaña nnyin” (Utom Mme Apostle 16:9). Paul ama ọfiọk ete ke etop oro oto Abasi, ndien enye ye Silas ema edaha ini kiet eka akwa obio kiet ke Macedonia, emi ekedide Philippi.

Ido mmọ ndisobo ye mme owo ekedi ndibem iso nduk ke itie-ukpono mme Jew ke Usen Sabbath nnyuñ ndomo nditiñ nnọ mmọ nte ke Messiah, emi mmọ esuk edoride enyin, ama edi. Enye ekedi Jesus Christ. Etie nte mme Jew ikawakke ke obio Philippi, edi ke Usen Sabbath Paul ye Silas ema ekut otu iban emi ekebohọde ke mben inyañ ndibọñ akam nnọ Abasi. Ke otu mmọ ekedi Lydia, anam mbubehe eyen-añwañ emi okokponode Abasi. Esit esie ama eberede ndikpañ utọñ ke etop emi Paul ọkọkwọrọde, ukwọrọ-ikọ emi abañade Jesus. Enye ama onim ete ke Jesus ekedi Eyen Abasi, onyuñ onyime kpukpru ukpep-ñkpọ Paul. Enye ama oyom enim imọ uduok-mmọñ nte anditiene-Christ, okposuk edi nte enye edibiomde isin-enyin.

Ikebighike, ema emia Paul ye Silas enyuñ etop mmọ esin ke ufọk-ñkpọkọbi ke Philippi koro mmọ ekekwohọde ebaña Jesus. Iyip ke edem mmọ ye ukot mmọ ke ebuka, edi Abasi ama ọdọñ unyek-isọñ edinyeñe ufọk-ñkpọkọbi onyuñ asana mmọ ayak. Okoto ke utibe-ñkpọ emi, ekpeme ufọk-ñkpọkọbi ye ufọk esie ema ebọ erinyaña. Otu iba emi ekekabarede esit mi ekedi ñtọñọ ufọk-Abasi ke Philippi.

Inem Eriti

Paul, owo-mbet ama enyene ata idaresit nditi mbaña mme anditiene-Christ ke Philippi. Enye ọkọdọhọ ete, “Ñkọkọm Abasi mi ke kpukpru eriti eke ntide mbufo” (Ñwed Mbon Philippi 1:3). Ekedi ñkpọ inemesit ndikwohọ ikọ nnọ owo emi enyime mme ukpep-ñkpọ Christ. Ndikekere mbaña mbon oro ekedi edidiọñ ọnọ enye, ama onyuñ aka iso ntre tọñọ ke akpa ifet emi okosobode ye mmọ.

Paul ama ekeme ndinyene ebuana ye ufọk-Abasi ke Philippi koro otu oro ekebiehede utọ idaha mfọn-mma emi ata anditiene-Christ anade enyene. Esit mmọ ama adara ukwọrọ-ikọ Paul, ndien mmọ ema esuk ibuot enọ enye, kpa ke idem ini emi enye miduhe ọtọ kiet ye mmọ.

Ikọ Abasi etiñ ọnọ nnyin: ete, “Ekop uyo mme andida mbufo usuñ, enyuñ esuk ibuot enọ mmọ; koro mmọ-ekpemedede eyom ufọn ukpọñ mbufo, nte mmọ emi enyenede ndinọ Abasi ibat; man mmọ enam utom ke idara, ekunam ke mfuhọ” (Mme Hebrew 13:17). Nnyin kpukpru imekeme ndidi ñkpọ edidiọñ nnọ mmọ oro edide mme ọkwọrọ-ikọ nnyin, mmọ oro ekedade nnyin esọk Christ, edieke nnyin idude uwem nte Ikọ Abasi ekpepde, iyakde uduak nnyin isin ke uduak Abasi. Ndien oro anam nnyin idat esit, ñko.

Ukọbọ

Paul ama anam utom ọnọ Jesus ke anyan ini, ndien enye ama ọfiọk ete ke utip mmọdo ana ebet imọ ke Heaven. Enye ama okut ukọbọ eti eti ke ntak Eti-mbuk, edi emi ikanamke enye ekere ndifiak edem. Kpa ke idem ini emi enye ọtọñọde ntak odu ke ufọk-ñkpọkọbi enye osuk etiñ ete, “Edat esit ke Ọbọñ kpukpru ini”. Enye ama ama Jesus eti eti ke ido nte ekpenemde enye esit ndika

Heaven idaha oro. Ama onyũ òdòñ enye, ñko ndisuhò ññwam mmò efen edieke oro ekedide uduak Abasi.

Nneme Nnyin

Ke item emi Paul òkòndè ufòk-Abasi ke Philippi, enye òkòdòhò mmò ete ekpeme man se mmò etiñde ada ubòñ ònò Jesus. Mme owo emi ekekpañde utòñ ekop nneme mmò ekpenyene ndidòhò ete ke mmò edi mme anditiene-Christ. Nditìñ mbaña mme ñkpò Abasi ònò nnyin inem nte isañade ke òkpò-usuñ uwem. Ndien Abasi ama, ñko. Ke Malachi nnyin ikot: “Ndien mme abak Jehovah eneme kiet ye kiet: ndien Jehovah akpañ utòñ, onyũ okop, mmò enyũ ewet ñwed eriti ke iso esie enò mme abak Jehovah ye mme ekere enyin esie” (Malachi 3:16).

Nte nneme fò edi utò oro edinamde fi but ke Jesus akpañde utòñ okop enye? Enye òfiòk kpukpru ñkpò emi afo etiñde onyũ anamde. Mme ikò emi ema eketetiñ, owo ikemeke ndidòhò ete iketiñke, ekpededi nte nnyin ididòhò ete imeseme. Do nnyin inyene ndikpeme eti-eti mme ñkpò emi ewutde uduot anditiene-Christ. Edieke esit nnyin asanade nnyin iditiñke se idiòkde. “Koro oto ke uyòhò esit ke inua osio etiñ” (Matthew 12:34).

Esit Christ

Ke ini nnyin idide mme anditiene-Christ, nnyin ibiet Christ, inyũ inam mme ñkpò emi enemde Enye esit. Paul ama aka iso etiñ ete, “Yak mbufo enyene oruk esit emi okodude ke Christ Jesus” (Ñwed Mbon Philippi 2:5). Enye ama anam añaña se esit Christ edide. Jesus ama okpon itie eti-eti ke Heaven edi Enye ikabatke ke nnam-inua ke ini Enye òdòhò ete ke idi ukem ye Abasi. Edi enye ama onyime ndisuhòre Idem-esie, òkpòñ ubòñ Esie, edi ke isòñ ke mbiet ofin, onyũ aka iso ntem tutu onyime ndikpa ke ubòk mme idiòk owo man oto do Enye edi edidiòñ ònò uduot owo. Oro ekeidi esit Christ, nte Enye ekekerede.

Baba owo nnyin kiet idehede ida idem esie idomo ye Abasi. kpukpru ema enam idiòk-ñkpò enyũ edot ndika hell ñkòbò ufen ke ntak mme idiòk-ñkpò oro. Edieke Jesus mikpakpaha ke ntak idiòk-ñkpò nnyin, ikpanyañake nnyin. Nnyin inyeneke ñkpò ndomo kiet ndibure mbaña. Nnyin inyeneke usuñ ndinyaña idem nnyin ke esiode Jesus efep. Ñkpò ekeledi emi nnyin inyenede, unen ndika Heaven emi nnyin inyenede, edi eke nnyin sia Jesus ama akakpa ndikpe ekòm-urua erifak nnyin. Edieke Jesus, emi okotode ke Ubòñ edi okonyimede ndisuhòre Idemesie nsim mkpa, kpa idem mkpa kròs, adaña didie ke nnyin ikponyime ndikpa ke edinam utom Òbòñ. Nte nnyin iyeniyime ndinam nte Jesus akanamde?

Ndusuk ini òsòsòñ ndinyene iwuk ndidu uwem anditiene-Christ ke ini isobode ye ukòbò akan nte ikpakpade kpa. Mmò emi, òkpòsòñ udòñ ye ifiopesit akpanamde enyime ndikpa ke mbuòtidem, esiduòk udòñ oro ye ñwòrò-nda mbuòtidem oro ke Abasi oto ke mme idomo ke usen ke usen, mme ñkpò uwem emi, mme udòñ ke abaña inyene. Edi mmò oro ikpòñ emi edude ke mbuòtidem tutu osim akpatre edibò anyanya uwem.

Kpukpru Edòñ Eyenuhò

Jesus ama ekpe ekòm-urua ufak nnyin, ke ntre Abasi ama otim emenere Enye ke enyòñ. Ofuri udim ke Heaven enuhò enò Enye. Usen ke edi ke uwem owo kiet-kiet, emi enye ñko, edinòde Eyen Abasi ukpono, onyũ ònuhò ònò Enye. Nnyin emi imade Jesus inuhò inò Enye kpukpru usen, ndien ke esit nnyin inuhò inò Enye kpukpru ini. Edi mmò oro esinde ndinuhò nnò Jesus idahemi eyenam mmò enuhò ke ini ikpe, enyũ enyime ete ke Enye edi Christ. Enye emi mmò ekesakde nsahi, enyiñ emi mmò ekesinde ke ndek, ekenyũ esinde, mmò eyenyime nte Edidem ndidem ye Òbòñ mbòñ. Ndidem ye mme òsòñ-esit ada-ukara enyene ndinuhò nnò Enye. “Kpukpru edòñ” eyetòñ.

Inemesit Oto Ñkop-uyo

“Mbufo ema enyime, enyũ ekop eyedia ufòñ isòñ; edi ema esin, enyũ esòñ ibuo, ofut eyedia mbufo” (Isaiah 1:19, 20). Mbon Philippi ekebara ke mme edidiòñ emi etode ñkop-uyo ndien Paul okoyom mmò eka iso enyene ukem esit Christ. Okposuk edi nte ndusuk mbet emi enòde miñwàñake nnyin, Abasi òñwòñò edidiòñ edieke nnyin ikopde uyo. Jesus òkòdòhò ete: “Koro mbineke uduak Idem Mi, edi mbine uduak Andidòñ Mi (John 5:30). Ini efen Enye òkòdòhò ete: “Koro Ami nnamde se inemde Enye esit kpukpru ini” (John 8:29). Nte nnyin imekeme-nditiñ nte ke

nnyin imanam mme nkpo emi enemde Abasi esit kpukpru ini? Nte nnyin imokop uyo ino mmọ emi ekarade nnyin? Edieke inamde, imenyene unen ke mme edidiọn Abasi.

Mme Uñwana Ke Ererimbot Emi

Ke ini Jesus okodude ke ison Enye okodoho ete, “Ami ndi uñwana ererimbot” (John 8:23; edi Enye okoyom ndika Heaven ndien Enye onọ etop utom emi: “Mbufo edi uñwana ererimbot” (Matthew 5:14). Utom uñwana edi ndiyama.

**“Jesus omono nnyin item ete,
Nnyin idi uñwana ke ererimbot mi;
Ke ekim odude yak iyama do,
Afo ke edem fo y’ami k’okim.”**

Nte afo ke ayayama onọ Jesus? Ata anditiene-Christ edi se edade ekut ke otu mme anam-idiok nte uñwana edide ke ekim.

Editie Emem-Emem

Kiet ke otu mme nkpo emi edade edion anditiene-Christ edi enye nditie emem-emem. Paul okodoho ete: “Ekunam baba nkpo kiet ke ndomo-idem mme ke ntañ-idem” (Nwed Mbon Philippi 2:3). Kunam utom fo ke ufok-Abasi man mme owo ekut, ndiwut ukeme fo ye onion. Ikontiense emi nnyin itinde ke ufok-Abasi enyene ndino Abasi ubon idighe ndinam ekop ebaña nkpo ekededi emi nnyin ikanamde. Mme ikwo eke ekwođe ekpenyene ndida edidiọn nno andikop, onọ anam-idiok mbuño esit, ndien eyebat oro ke nkpo ke Heaven enyuni edion enye emi okwođe. Mmo emi ebrede mme nkpo ikwo ke mboho ke ufok-Abasi enyene ndikere mbaña me se mmimọ ibrede otuk esit mme andikop, ikpekereke utọ nkpo-itie eke mmọ etiede me imenyene ukpono emi mmọ ekerede ete imodot ndibo. Se etinde ebaña owo nsuhore idem edi, ke enye ikereke ibaña idemesie. Enye oyom uwem esie edi edidiọn onọ mmọ efen.

Mme Anam-Utom Ke Unyime Esit

Ke ison esit Paul enye ama ekeme ndika iso ndara, edi enye okosuk enyenyene mfuhọ ye mbiomo ndibiom nko. Kiet ekedi, ke ata ekpri ibat owo ekedu emi ekenyenede udon ndiyak idem mmọ ofuri ofuri ndinam utom nno Obon. Enye okodoho ete ke mmọ ekekpeme mme nkpo mmọ akpan akpan ekan mme nkpo Abasi. Paul ekewet emi ke nkpo nte tosin isua iba ke edem, edi enye etin edu uwem owo nte etiede ye mfina ke otu ndito Abasi nte nkpo eke enye odude uwem mfin. Ata ekpri ibat owo eyeyere ikot emi otode Abasi oyoho-oyoho tutu mmọ ekpon akani edu uwem mmọ ye udon mmọ ke abaña mme nkpo uwem emi.

Nnyin imadara koro ediwak edu ke ufok-Abasi nnyin emi enyenede ifet ndikpon mme inem ufok idun mmọ nka utom efak, nnyun nwat ediwak ibat itiat nkese mbon udon ke mme ufok-ibok, me mbon-nkpokobi ke ufok-nkpokobi. Mmo efen enam akpaniko ke ndinwam mme ubuene, ndibuana ekpri se mmọ enyenede ye mmọ emi enyenede esisit. Ediwak ini mmọ emi minyeneke uwak inyene edi mmọ emi etimde etat ubok eno mmọ efen. Jesus okut, ama onyuni odoho ete , “Owo ekededi eke edidade cup mbit-mbit mmon onọ kiet ke otu nkpri owo emi onwon ke enyini mbet Mi, ke akpaniko ke ndoho mbufo, enye iditreketre ndibo utip esie” (Matthew 10:42).

Ndusuk mme anam-akpaniko ema edu emi Paul ekeberide idem ke kpukpru nkpo. Kiet ekedi Epaphroditus, emi ekesinde ofuri odudu esie ndinam utom Abasi; ndien Paul ama odon enye aka Philippi. Efen ekedi Timothy. Paul akama Timothy nte eyen esie. Enye nko ekenyene ndika nkese mbon Philippi. Ndien Paul ama odori enyin ete ke eyesop esio imo ke nkpokobi man ikeme ndika nkedi unwam nno mbon ufok-Abasi oro. Nnyin imofioke ite enye ekedi akwa edidiọn onọ mmọ, koro enye ama onyime ndiyak idem esie ofuri-ofuri ndinwam mmọ.

Paul ama ekere abaña ini emi enye edisobode ye mbon ufok-Abasi Philippi: ke Heaven. Enye eyedara koro utom esie ikworoke ikpu-ikpu. Ndusuk ebek eyedu emi edinimde ke ukot Andikpep.

MME MBUME

- 1 Mme anie ekedi mbon Philippi emi Paul ekewetde abañã ke Ñwed emi?
- 2 Ini ewe ke Paul okosobo ye mmọ ke akpa ifet? Mme anie ekedi akpa mbon oro ekekabarede esit?
- 3 Nso edi ntak emi Paul akadatde esit kpukpru ini emi enye ekekerede abañã mbon Philippi?
- 4 Nso ke Paul eketiñ abañã nneme nnyin?
- 5 Paul ọkọdọhọ ete: “Yak mbufo enyene oruk esit emi okodude ke Christ Jesus”. Esit Christ Jesus ekedi didie?
- 6 Nnyin ikeme didie ndidi mme uñwana ke ererimbot emi?
- 7 Edieke mme owo minuhọke inọ Jesus idahaemi, ini ewe ke mmọ edinuhọ?
- 8 Mme anam-akpanikọ ewe ekeñwam Paul?
- 9 Nso ekpedi ekikere nnyin ke ndinam utom nnọ Jesus?
- 10 Paul okodu ke mmọñ ke ini enye ekewetde Ñwed emi?